

mikroszkóp

EURÓPA 2020 – A Lisszaboni stratégia paradigmaváltása

2010-ben új mérföldkőhöz érkezett az Európai Unió stratégiai fejlesztési programja. A 2000-ben meghirdetett ún. Lisszaboni stratégia a globalizáció kihívásaival és az idősödő népesség társadalmi-gazdasági problémáival kívánt szembenézni, és jövőképet állított 2010-re. A cél az volt, hogy az európai társadalmi modell lényegi elemeit megtartsa, egyidejűleg a nemzetközi versenyképességet és termelékenységet fokozza. A túlméretezett program, valamint a végrehajtás nehézségei miatt a stratégiát 2005-ben felülvizsgálták, a növekedés és a foglalkoztatottság konkrét területeit helyezték a középpontba, átláthatóbbá tették a szervezeti felépítést és a végrehajtási elveket. **A jelenlegi, „Európa 2020” néven elfogadott jövőkép stratégiai célja az, hogy Európa versenyképes, vezető és folyamatosan fejlődő tudás alapú, hálózati gazdasággá váljon, amely a természeti környezetre érzékeny és társadalmilag befogadó, továbbá fenntartható módon ér el növekedést, magas szintű foglalkoztatottságot és társadalmi haladást. A stratégiához a végrehajtást biztosító nemzeti programok is készültek.**

Az Európa 2020 stratégia három területen kíván továbblépni a Lisszaboni stratégiához képest: iránymutatásait és számszerűsített programjait koncentrálja; céljaiban és végrehajtásában nem tesz különbséget az országok között; a kivitelezés hatásfokát az ösztönzés és az ellenőrzés erősítésével kívánja javítani.

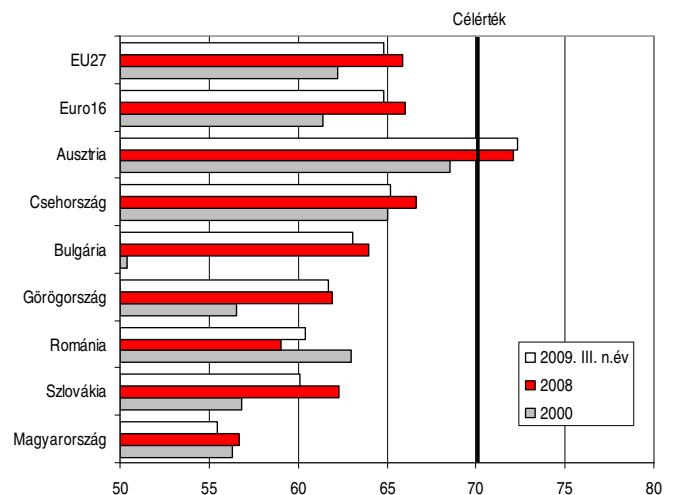
Az Európai Unió a Lisszaboni folyamat új fejezetéhez nem az eredeti állapotában érkezett. 2000 óta 15-ről 27-re nőtt a tagországok száma. Az euró a világgazdaságban sokkal nagyobb befolyású valutává vált, és az euróövezet tagjainak száma 12-ről 16-ra növekedett. A Lisszaboni stratégia utolsó szakaszára erőteljesen rányomta a bélyegét a világgazdasági válság: 2009-ben a GDP 4 százalékkal visszaesett, a munkanélküliség megközelíti a 10 százalékos, a költségvetési deficit mértéke eléri a GDP 7 százalékát, a megugró államadósságok finanszírozási terhe pedig húsz év konszolidációját tette semmissé.

A Lisszaboni évtized főbb eredményei és tapasztalatai

A Lisszaboni stratégia célindikátorai közül kiemelkedett a 70 százalékos foglalkoztatási szint elérése, valamint a kutatási-fejlesztési ráfordítások 3 százalékra emelése GDP arányosan. A tagországok közül az előbbi csak Hollandia, Dánia, Svédország, Ausztria, Németország és Ciprus teljesítette, illetve Nagy Britannia és Finnország érte még el 2008-ban. A válság hatására a foglalkoztatottság valamennyi fejlett országban csökkent. A kutatási-fejlesztési ráfordítások csak Svédországban és Finnországban haladták meg a kitűzött szintet. A foglalkoztatottságot uniós szinten 62 százalékról (2000) 66 százalékra sikerült növelni a válság kitörése előtt, ami

azonban 2009 végére 65 százalék alá esett vissza. A termelékenységben az Uniónak nem sikerült felszámolni a többi vezető térségtől való lemaradását. A kutatási-fejlesztési kiadások GDP arányosan 1,82 százalékról csupán 1,9 százalékra nőttek 2000 és 2008 között.

Foglalkoztatás az EU-ban az aktív népesség százalékában

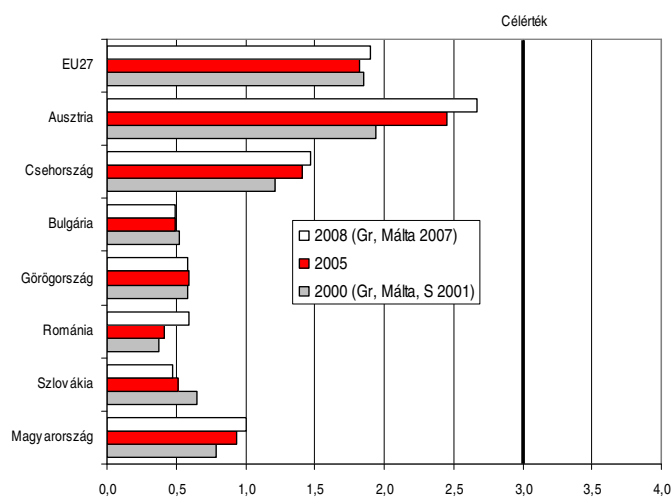
Forrás: Eurostat alapján ECOSTAT

A Bizottság értékelésében többek között a **Lisszaboni eredmények sikerei** között tartják számon, hogy a válság kitöréséig a reformlépések nyomán 18 millió munkahely létesült, az üzleti szféra kevesebb adminisztrációs teherrel dinamikusabbá vált. A fogyasztói választék nőtt, a növekedés energaintenzitása sok országban csökkent. A munkaerőpiaci reformok csökkentették a válság miatti foglalkoztatottsági visszaesést, az euróövezet sok tekintetben támogatja a makroökonómiai stabilizációt. A Strukturális Alapok segítették a növekedés és foglalkoztatottság bővítése számára szükséges beruházások megvalósítását. 2007 és 2013 között közel 228 milliárd euró célkiadást koncentrált innovációra, kutatás-fejlesztésre és az üzleti élet támogatására. A mérleg másik oldalán szerepel a foglalkoztatottság növekedése, ami nem feltétlenül járt együtt a szegénységből való kiemelkedéssel. A szegénység továbbra is súlyos probléma, ahol a munkanélküliek fokozottan veszélyeztetettek. A válság előtt 80 millió európai állampolgár élt a szegénységi küszöb közelében (ebből 19 millió gyermek volt).

A stratégia nem volt adekvát a válság kezelésére: hiányzott a pénzügyi piacok, spekulatív buborékok, a hitel-alapú fogyasztási szerkezet nyomon követése és irányítása, rendszerkockázatának mérlegelése és kezelhető keretek között tartása. A Lisszaboni fo-

lyamat jótékony hatásai és a reformok elmaradásából adódó következmények kommunikációja a Lisszaboni stratégia egyik gyenge láncszemének bizonyult. Ebből következően a stratégia tudatosítása elégtelen maradt. A Lisszaboni stratégia évtizede egybeesett az euró első tíz évével, a koordináció azonban messze elmaradt a szükségestől és leghatékosabban, ami a válság időszakában tűnt igazán komoly hátránynak. A stratégia – bár globális kontextusban fogalmazta meg magát – nemzetközi dimenziója mégis gyengének bizonyult.

K+F kiadások a GDP százalékában

Forrás: Eurostat alapján ECOSTAT

Az Európa 2020 stratégia tartalma és mozgásterét

Az Európai Unió stratégiai mozgásterét néhány tényező alapvetően behatárolja. A válság következtében a növekedési potenciál felére esett vissza, ezt súlyosítja a gyorsuló mértékben idősödő társadalom. 2020-ra várhatóan két millióval csökken a munkaképes korú lakosság száma, míg a hatvan év feletti népességé kétszer olyan gyorsan nő, mint 2007 előtt. Összességében a termelékenység fajlagos szintje folyamatosan esik, ami az USA-hoz viszonyított jövedelmi elmaradás kétharmadáért felelős.

A közkiadások is súlyos állapotban vannak: az államháztartási hiány átlagosan a GDP 7 százalékát teszi ki, és az államadósság mértéke meghaladja a 80 százalékot. A pénzügyi rendszer stabilizációja még mindig nem érte el a szükséges szintet, a visszafogott hitelezés fékezi a kilábalást. A nemzetközi versenyben is komoly kihívások elé néz Európa: a világexportból való részesedése még mindig a legnagyobb, 20-25 százalék közötti, de például Kínához viszonyítva erőteljes az átrendeződés az EU rovására is.

A lehetőségek szabta kereteken belül az Európa 2020 működésének egyik kulcsa a gazdaságok hálózati szerkezetének korszerűsítése és jobb kihasználása, a közös cselekvés szinergikus előnyeinek beépítése a stratégiába. Az elmúlt időszak egyik legfőbb tendenciája az európai országok kölcsönös függőségének magas szintje és ennek növekedése. A térségen belüli kivétel az összexport kétharmadát teszi ki, ez az elmúlt évti-

zedben 1,7-szeresére nőtt. Miközben az elmúlt öt évben 8 százalék körül bővült az Európai Unió térségen kívüli tőke- és árukivitele, addig 23 százalékkal nőtt a Kínából származó félkész termékek behozatala. Modellszámítások szerint az európai szintű együttműködés komoly pozitív hatást képes generálni a GDP növelésében: a kockázati tőke áramlása előtti akadályok lebontása 2020-ra mintegy 94 milliárd euróval járulhat hozzá az EU szintű GDP-hez; az adminisztratív terhek 25 százalékos csökkentése 75 milliárd, vagy a szolgáltatások szabályozása 63 milliárd euróval bővítheti a fejlesztési forrásokat.

Az Európa 2020 három prioritást jelöl meg tervezett programjában:

- a tudásra és innovációra alapozott növekedést (intelligens gazdaság);
- egy közösség-érzékeny, magas foglalkoztatottsági szintű társadalmat (befogadó társadalom) és
- versenyképes és fejlődő gazdaságot (zöld növekedés).

Az **intelligens gazdaság** tervezett forrásai az innováció, az oktatás és a digitális társadalom. Az innovációt jellemző kutatás-fejlesztési kiadások a tervezett 3 százalék helyett a 2 százalékot sem érik el. A képzettség tekintetében ma a 25-34 éves korosztály kevesebb, mint 30 százalékának van felsőfokú végzettsége. A digitális társadalom vonatkozásában az európai cégek kevesebb, mint negyedét adják az információs és kommunikációs technológiák 660 milliárd eurós piacának, amely a kutatói munkaerő egyharmadát foglalkoztatja.

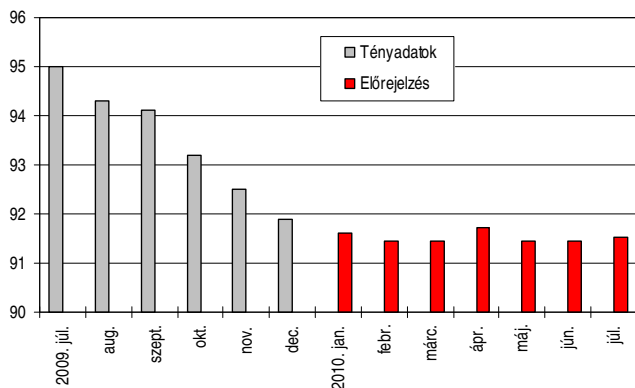
A **befogadó társadalmat** az Unió a foglalkoztatottság és a készségek mértékével, valamint a szegénység elleni fellépéssel közelíti. A foglalkoztatottságban elmarad az EU teljesítménye (66%) mind a Lisszaboni céloktól (70%), mind pedig az USA és Japán 70 százalékot meghaladó értékeitől. Ha ezt az idősödő társadalom problémájával összekapcsoljuk, akkor az 55-64 év közöttiek foglalkoztatottsági aránya csupán 46 százalék, összevetve szintén a fejlett centrum 60 százalék feletti arányával. Az Európa 2020 intelligens gazdaság jövőképe az elképzelések szerint 2020-ra 16 millióval több magas szakképzettségű munkahelyet igényel, míg a szakképzetlen álláshelyek száma 12 millióval csökkenne.

A **zöld növekedés** magába foglalja a klímaváltozás elleni harcot, az energiapolitikát, valamint a versenyképesség újrafogalmazását. Az európai célkitűzések eléréséhez a károsanyag kibocsátást az elmúlt évtizedhez képest kétszer olyan gyorsan szükséges csökkenteni. Az ökológiai gazdálkodású ipar célkitűzése 2,8 millió álláshely megteremtése az ágazatban. Az energiapolitikai célok megvalósulása esetén 2020-ra 60 milliárd euróval csökkenne a térség olaj- és gázimportja. Az előrejelzések szerint a zöldtechnológiák piaca 2030-ra megháromszorozódik, és az e területen mutatott hatékonyság 20 százalékos növekedése további 1 százalékkal járulhat hozzá a nemzetgazdaságok növekedéséhez.

A jelenlegi helyzet, a prioritások és a célértékek egyértelműen azt mutatják, hogy az Európa 2020 jövőkép nem egyszerűen a válság előtti növekedési potenciál elérését tűzi ki célul, hanem annak egy új, magasabb minőségét és paradigmaváltását is jelenti.

A KISKERESKEDELMI FORGALOM

A kiskereskedelmi forgalom volumenindexe (szezonálisan kiigazított adatok, 2005 átlaga=100)

A kiskereskedelmi forgalom volumene 2009 decemberében – naptárhatással kiigazítva – 7,4%-kal elmaradt az egy évvel korábbi szinttől. A változatlan áron számított kiskereskedelmi forgalom szezonálisan és naptárhatással kiigazítva decemberben 0,7%-kal mérséklődött az előző hónaphoz képest.

Az élelmiszer- és élelmiszer jellegű vegyes kiskereskedelem forgalma decemberben naptárhatással kiigazítva 3,8%-kal maradt el az előző év azonos időszakától, a nem élelmiszer-kiskereskedelem eladásainak volumene pedig 12,7%-kal csökkent. A legerőteljesebb visszaesést az iparcikk jellegű vegyes, valamint a bútortermékek, háztartási cikkek, építőanyag- kiskereskedelemben mérték (-28,5% illetve -18,2%). Az átlagosnál kevésbé csökkent a gyógyszer-, gyógyászati-termékek, valamint az üzemanyagok kereskedelmének volumene (-4,2% illetve -0,3%). Növekedést mértek az illatszer- és a használati-cikk-kiskereskedelemben (3,2% és 4,1%). Ugyanebben az időszakban az európai statisztikai rendszerben a kiskereskedelembe nem számító gépjármű- és járműalkatrész-kiskereskedelem forgalmában 44,3%-os visszaesést mértek.

Számításaink szerint a következő hónapokban – elsősorban az egyre alacsonyabb bázisnak köszönhetően – mérséklődhet a kiskereskedelmi forgalom visszaesésének üteme. 2010 júliusában a kiskereskedelmi forgalom volumene várhatóan 3,7%-kal marad el az egy évvel korábbi szinttől.

forrás: KSH, ECOSTAT (prognózis)

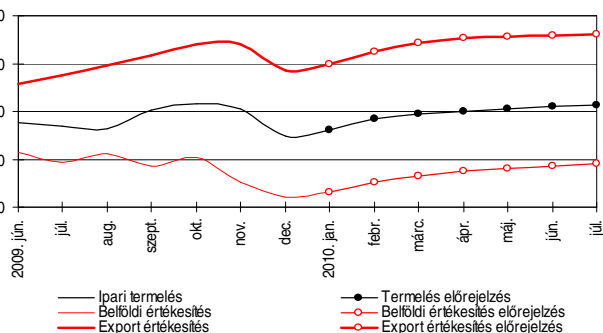
A KÖZPONTI KÖLTSÉGVETÉS

	2009		2010		2010/2009
	I. hó Tény	I.-XII. hó Tény	I. hó Tény	I.-XII. hó Prognózis	
BEVÉTELEK (milliárd Ft)					
Gazdálkodó szervezetek befizetései	74,0	1017,5	49,3	1005,0	-33,4%
Fogyasztáshoz kapcsolt adók	295,8	3070,9	325,3	3190,0	10,0%
Lakossági befizetések	217,1	2020,2	213,4	1985,2	-1,7%
Költségvetési szervek és fejezeti kezelésű előirányzatok	75,8	1621,7	133,4	1580,0	76,0%
Befizetés az államháztartás alrendszeréből	14,6	226,4	1,3	20,0	-91,0%
Egyéb bevételek	11,4	183,3	1,2	101,4	-89,1%
Adósságszolgálati kapcsolatos bevételek	6,2	144,4	42,4	200,0	585,3%
Visszatérítés az EU-tól	0,6	36,8	9,7	0,0	1649,9%
Bevételek főösszege	695,4	8321,1	776,0	8081,7	11,6%
KIADÁSOK (milliárd Ft)					
Egyedi és normatív támogatások (a közszolgálati műszolgáltatás támogatásával együtt)	13,0	232,3	8,7	207,8	-32,7%
Fogyasztói árkiegészítés	8,8	107,4	8,9	109,7	2,2%
Lakástámogatások	19,1	199,3	2,5	147,3	-87,0%
Családi támogatások, szociális juttatások	54,5	641,0	53,3	626,2	-2,3%
Költségvetési szervek és fejezeti kezelésű előirányzatok	294,8	4039,4	319,7	3900,0	8,5%
Az államháztartás alrendszerének támogatása	230,6	2262,8	267,6	2420,0	16,0%
Adósságszolgálat, kamattérítés	38,8	1180,2	42,4	1107,1	9,2%
Egyéb kiadások	5,4	172,2	9,6	309,4	79,7%
Befizetés az EU-ba	18,8	223,7	24,5	220,8	29,9%
Kiadások főösszege	683,8	9058,3	737,3	9048,2	7,8%
Egyenleg	11,6	-737,2	38,8	-966,5	

forrás: PM, ECOSTAT (prognózis)

AZ IPAR FEJLŐDÉSE

Az ipari termelés és értékesítés volumenindexei (szezonálisan és munkanapathatással kiigazított adatok, 2005 havi átlaga=100)

Az ipari termelés volumene 2009. decemberben a szezonálisan és munkanap-korrektúrával kiigazított indexek szerint az előző hónaphoz képest 5,8%-kal mérséklődött, az előző év azonos időszakához viszonyított és a munkanapathatástól tisztított index alapján pedig 1,4%-kal csökkent. Ez az egészében 17,7%-os volt a visszaesés.

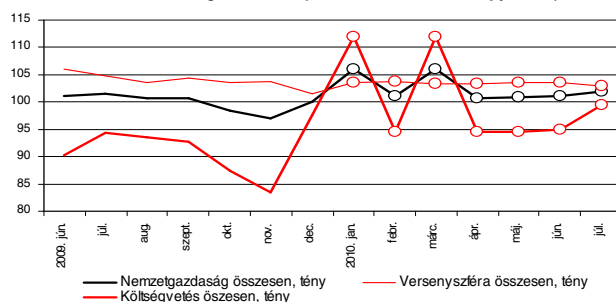
A feldolgozóipar termelésének volumene 2009 decemberében 3,1%-kal emelkedett az előző év azonos időszakához képest, míg az energiaipar kibocsátása ugyanebben az időszakban 3,4%-kal csökkent. A feldolgozóipari termelés egynegyedét kitevő számítógép, elektronikai, optikai termék gyártása 18,6%-kal növekedett. A szintén jelentős súlyt képviselő járműgyártásban egy év alatt 9,7%-os bővülést mértek. A kedvező adatok részben az alacsony bázissal, részben pedig az élenkült külső kereslettel magyarázhatók. 2009 decemberében az ipar exportértékesítése 5,4%-kal haladta meg az egy évvel korábbi szintet. Az ipar belföldi értékesítése ugyanebben az időszakban 9,9%-kal mérséklődött a 2008. decemberi értékekhez képest.

Elsősorban az alacsony bázisnak köszönhető, hogy a tavalyi év végére lényegében megállt az ipari termelés visszaesése. A következő hónapokban folytatódhat ez a tendencia, a tavaszi hónapokra mérsékelt növekedés várható a termelésben és az exportértékesítésben. A belföldi értékesítés lassabban fordul növekvőre, 2010 közepén is csak stagnálásra számíthatunk. Előrejelzésünk szerint 2010 júliusában az iparban a belföldi értékesítés 0,3%-kal csökkenhet, míg az exportértékesítés 7,9%-kal nőhet az előző év azonos időszakához képest. Ugyanebben az időszakban az ipari termelés 4,3%-kal bővíülhet a szezonálisan és munkanapathatástól tisztított indexek szerint.

forrás: KSH, ECOSTAT (prognózis)

A KERESÉTEK ALAKULÁSA

Bruttó havi átlagkeresetek (előző év azonos hónapja=100)

2009 decemberében a legalább 5 fős vállalkozásoknál és a költségvetési intézményeknél alkalmazásban állók száma 1,8%-kal csökkent az előző év azonos időszakához viszonyítva. Ezen belül a versenyszféra létszáma 5,2%-kal mérséklődött, a költségvetésé pedig 5,1%-kal emelkedett. Utóbbi elsősorban a közmunka-programok hatásával magyarázható.

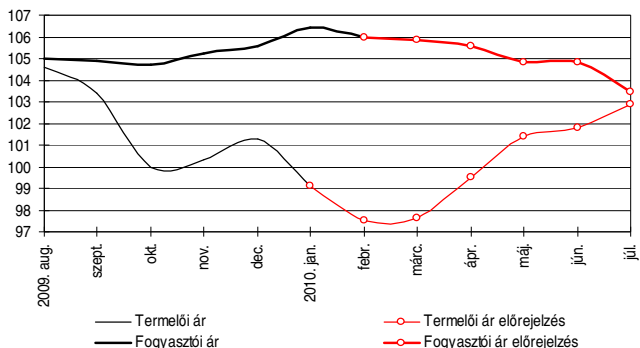
2009 decemberében a bruttó nominális átlagkereset nem változott az egy évvel korábbihoz képest, ezen belül a vállalkozásoknál 1,4%-os növekedést, a költségvetési szerveknél pedig 2,6%-os csökkenést mértek. Ugyanebben az időszakban a bruttó átlagkereset 220500 forint volt, ezen belül a versenyszférában dolgozók átlaga 223700 forint volt, míg a költségvetési terület átlagos keresete 214900 forintot ért el. A nemzetgazdaság egészében 2009-ben a fizikai foglalkozásúak átlagosan 131800 forintot, míg a szellemi foglalkozásúak 270500 forintot kerestek. A nemzetgazdasági nettó átlagkereset ugyanebben az időszakban 124100 forint volt, ez 1,7%-os növekedést jelent az előző év azonos időszakához képest. Tavaly a reálkereset – az erre az időszakra vonatkozó 4,2%-os inflációs ráta mellett – a versenyszférában 0,2%-kal emelkedett, míg a költségvetési szférában 8,3%-kal visszaesett.

A megszűnt 13. havi juttatás miatt a közszférában a bruttó keresetek tartósan csökkennek a következő hónapokban. Ez a tendencia júliusban változhat meg, amikor a bázisból is kiesik a 13. havi kereset hatása. Januárban és márciusban viszont jelentős növekedésre számíthatunk, ami az azokban a hónapokban esedékes egyszeri kereset-kiegészítéssel magyarázható. Előrejelzésünk szerint 2010 júliusában a költségvetési szférában a keresetek 0,5%-os mérséklődése várható, a versenyszférában pedig 3%-os keresetemelkedés prognosztizálható az előző év azonos időszakához képest. Ugyanebben az időszakban a nemzetgazdaság egészében a bruttó átlagkereset 2%-kal növekedhet.

forrás: KSH, ECOSTAT (prognózis)

AZ ÁRAK ALAKULÁSA

Termelői és fogyasztói árak (előző év azonos hónapja = 100)

2009 decemberében az ipari termelői árak 0,1%-kal emelkedtek az előző hónaphoz képest, ezen belül a belföldi értékesítés árai nem változtak, míg az exportértékesítési árak 0,2%-kal emelkedtek. Az előző év azonos időszakához viszonyítva az ipari termelői árak 1,3%-kal lettek magasabbak. Ezen belül a belföldi értékesítési árak 0,7%-kal, az exportértékesítési árak pedig 1,7%-kal emelkedtek.

2010 januárjában a fogyasztói árak 1,4%-kal nőttek az előző hónaphoz képest, így 6,4%-kal haladták meg az egy évvel korábbi szintet. A vártnál nagyobb inflációs rátához nagyban hozzájárult az élelmiszerek árainak 2,2%-os növekedése, ami viszont elsősorban az idényáras élelmiszerek árszintjének 13,7%-os emelkedésével magyarázható. A legnagyobb mértékben a szeszes italok, dohányárak, valamint az egyéb cikkek árai emelkedtek (2,6, illetve 2,5%). Utóbbi cikksorozat esetében a járműüzemanyagok árának 6,5%-os növekedése volt a meghatározó. Átlag feletti volt a háztartási energia drágulása is (1,7%). Árcsökkenés következett be a ruházati cikkek esetében (-3,9%). A teljes fogyasztói árszinttel ellentétben csak a kismértékben emelkedett a maginfláció, 2010. januárban az éves index 5,1%-os volt. Az eurózóna tagállamaiban 2009 decemberében az előzetes adatok szerint 0,9%-kal emelkedtek a fogyasztói árak az előző év azonos időszakához képest.

Előrejelzésünk szerint 2010 júliusában a fogyasztói árak várhatóan 3,5%-kal lesznek magasabbak az egy évvel korábbinál, pedig a termelői árak szintje 2,9%-kal haladhatja meg az előző év azonos időszakának értékét.

forrás: KSH, ECOSTAT (prognózis)

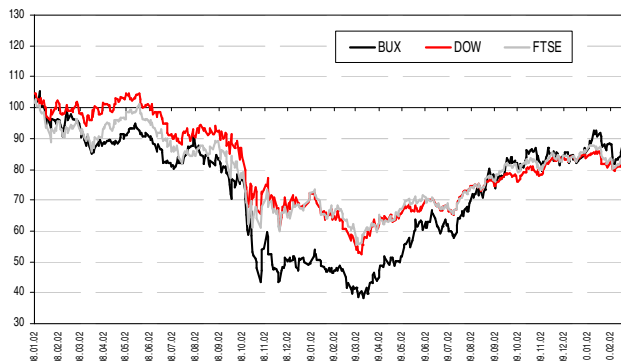
AZ ÁRFOLYAMOK VÁLTOZÁSA

Időpont	Ft/EURÓ	Ft/USD	Ft/CHF
	havi átlag	havi átlag	havi átlag
2009. aug.	269,69	189,10	176,84
szept.	272,02	186,84	179,57
okt.	268,65	181,41	177,43
nov.	270,98	181,60	179,38
dec.	273,08	186,76	181,66
2010. jan.	269,33	188,56	182,38
febr.	271,00	200,37	185,01
márc.	270,00	199,63	184,33
ápr.	274,00	202,59	187,06
máj.	272,00	201,11	185,70
jún.	275,00	203,33	187,75
júl.	276,00	204,07	188,43

forrás: MNB, februártól az ECOSTAT előrejelzései

BUDAPESTI ÉRTÉKTŐZSDE

Budapesti Értéktőzsde (2007.01.02. = 100)

Az elmúlt hónapban érdemben javult a befektetői hangulat, így a nagyobb tőzsdéken emelkedtek a részvényárak. Az Egyesült Államokban a Dow Jones 3,71, a technológiai részvényeket tömörítő Nasdaq Composite 4,71, a legszélesebb részvényportfólióval rendelkező S&P 500 pedig 3,92 százalékkal zárt magasabban február 22-én, mint ugyanezen hónap 5. napján. Az optimista hangulat a távol-keleten is éreztette hatását: a Nikkei 225 3,41, a Hong Kong-i Hang Seng pedig 3,62 százalékkal értékelődött fel a vizsgált periódusban. A londoni FTSE 100 ez idő alatt 5,75, a frankfurti DAX pedig 4,68 százalékos pluszt könyvelhetett el. A régiókban a cseh PX 50 5,51 százalékkal emelkedett, a lengyel WIG 20 index pedig 3,26 százalékos többletet tudott felmutatni. Jól teljesített a hazai részvényindex a BUX is, ami 6,21 százalékkal zárt magasabban február 22-én, mint a hónap 5. napján. A kis és közepes kapitalizációjú papírokat tömörítő BUMIX eközben 3,14 százalékkal értékelődött fel. A Blue Chipek közül az OTP kiemelkedő 9,48 százalékos növekedést produkált, míg a Richter 6,74, a MOL 4,85, a Magyar Telecom pedig 2,04 százalékos pluszt tudott felmutatni.

forrás: BÉT, YAHOO FINANCE

A KAMATOK ALAKULÁSA

Időpont	Aktív repo* 1 nap	Passzív repo* 2 hetes	Diszkont kincstárjegy 3 hónap	Vállalkozói szektor éven belüli kamatai %-ban	
	%	%	%	Hitel	Betéti
2009. aug.	9,00	8,00	7,65	10,87	7,93
szept.	8,50	7,50	6,78	10,57	7,46
okt.	8,00	7,00	6,35	10,10	6,77
nov.	7,50	6,50	6,02	9,62	6,32
dec.	7,25	6,25	6,07	8,89	5,82
2010. jan.	7,00	6,00	5,80	8,06	5,68
febr.	6,75	5,75	5,80	8,20	5,70
márc.	6,75	5,75	5,80	8,20	5,60
ápr.	6,75	5,75	5,80	8,10	5,60
máj.	6,50	5,50	5,70	7,90	5,50
jún.	6,50	5,50	5,60	7,80	5,40
júl.	6,50	5,50	5,60	7,80	5,40

forrás: MNB, februártól - az ECOSTAT előrejelzései *időszak végén